

Vezetők, szakértők tanácskozásai

A minisztériumok és a megyék

A nemzetközi élet híreit olvasva megszoktuk, hogy két ország kormányfői időnként találkoznak egymással. S azt is, hogy nemcsak csúcstalálkozók vannak: a két ország külügy-, ipari, mezőgazdasági és más miniszterei is fel-felkeresik egymást, hogy — az ilyenkor szokásos közlemények szövege szerint — „a felek kölcsönösen kicsérélhessék és egyeztethessék a nézeteiket...”

A diplomáciai életből vett hasonlatnál maradvá, a hazai minisztériumok és a megyék között is gyakoriak az alsóbb, meg a felsőbb szintű tárgyalások. Hogy milyen időközönként, az minisztériumonként változik. A MEM-ben például az a szokás alakult ki, hogy a miniszterhelyettesek az év első hónapjaiban látogatják végig a 19 megyét, terv-egyeztető tárgyalások címén, bár magától értetődik, hogy nemcsak arról konzultálnak. Az ÉVM, IPM (Ipari Minisztérium) államtitkárai, miniszterhelyettesei viszont általában akkor mennek, amikor az eldöntésre váró ügyek összegyűlnek. Arra törekednek, hogy évente egyszer lehetőleg minden megyét felkeressenek.

Maguk a miniszterhelyettesek és államtitkárok mondják, hogy az alsóbb szintekre hárul a munkazóme, hiszen ott állandóak a kapcsolatok. Való igaz: a minisztériumok fősztályvezetői, osztályvezetői, szakértői rendszeresen részt vesznek a megyei pártbizottságok, tanácsok olyan ülésein, amelyekben a tárgyalásokat is érintő — közös ügyeket tűznek napirendre, mint ahogy az is régi gyakorlat, hogy a megyei párt- és tanács vezetőket is gyakran meghívják a minisztériumok országos rendezvényeire.

Mindez persze még csak keret, ami vajmi keveset árul el a tartalmi munkáról, mármint arról, hogy miről és hogyan tárgyalnak. Ez még akkor sem elhanyagol-

landó kérdés, ha egyértelmű és világos, hogy a „felek” tudatában vannak annak, hogy az országos meg a helyi érdekek alapján véve meg-egyeznek.

Ez annyira természetes, hogy — úgy mondjuk — erre szót sem vesztegetnek. A Fejér megyei tanács elnöke is nyomban egyetértett azzal, hogy egy ideig várhatunk még a tervbe vett Bicskei Hőerőmű felépítésével, hiszen — hála a mind sikeresebb energiatakarékossági mozgalmaknak — észrevehetően kevesebb az ország energiagigénye, mint amennyire számítottunk, s különben is itt van a Paksi Atomerőmű első részlege. De amikor arra fordult a szó, hogy — a hőerőmű építésére számítva — tető alá került 120 új lakás a nagyközségben, amelyet eredetileg átmeneti munkásszállásnak szántak, és most üres lesz, s kié legyen, megkészeződött a figyelem. A megyei tanács elnöke — érthető okokból — azt fejtegette, hogy szeretnék megszerezni azt a 120 új otthont, az IPM államtitkára viszont — ez is természetes — arra hivatkozott, hogy az ország egyik ismert nevű vállalata új üzemet akar létesíteni Bicskén, feltéve, hogy lakáshoz jutnak a vezető szakemberek és szakmunkások. A megyei tanácselnök — mosolygó arccal és nagyon fejelemzetten — azzal folytatta, hogy már ne legyen félreértés, de a helybeliek lakásérdekei talán fontosabbak volnának, mire az államtitkár úgy válaszolt, hogy a tudomása szerint város szeretne lenni Bicske, miért ne volna érdeke hát, hogy egy újabb gyárral gazdagodjék? Vagyis — amint várható volt — nem tudtak azonnal meg-egyezni ezért abban maradtak, hogy a megye és a minisztérium szakértői még egyszer megvizsgálják a témát, s két hét múlva majd döntenek.

Ez a 120 lakás csak egy kis felzúzó abból, miképp megy végbe az életben az a folya-

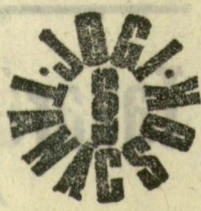
mat, amit a közigazdászok a tárca- meg a helyi érdekek ütközésének, egyeztetésének neveznek. Ugyanis se szeri, se száma az összehangolást igénylő témáknak. Az IPM és a megyék megbeszéléseinél maradvá ezek közé tartoztak például a káderügyek (sok új ipari vezető került a régiók helyébe, s ilyenkor mindig a minisztérium meg a megye dönt, közösen), az egyes vállalatok decentralizálásával járó problémák, köztük annak mérlegelése, mi történjék a Gelka helyi részlegeivel, az energiagazdálkodás ilyen-olyan területe, eközött a közületi olajkályhák helyettesítése, vagy pedig az, hogy a vállalatoknak kisebb a nyereségük, ezért kevesebb pénzt tudnak befizetni a szűkölködő tanácsnak stb.

Van tehát miről beszélni, sőt vitázni. De mivel az alapvető dolgokban valóban azonosak az érdekek, ha közleményt írnak e megbeszélések tartalmáról, nem kellene olyan diplomáciai szóhasználatot élnünk, hogy „a felek kölcsönösen kicséréltek a nézeteiket az egymást érdeklő kérdésekről.” Ehelyett hosszú listában rögzíthetnénk, hogy mi mindenben egyeztek meg. Még mindig az IPM-re visszatérve például, a minisztérium — Tiszakécske, illetve a megye kívánságának eleget téve — tárgyal az egyik fővárosi gyógyszergyárral, s elintézte, hogy rekordidő, mindössze néhány hónap alatt egy gyógyszer-csomagoló üzemet adjanak át az említett nagyközségben, hogy ne kelljen más falvakba, városokba dolgozni járniuk az asszonyoknak és lányoknak, helyben is találjanak munkaalkalmat.

A lapok meglehetősen szűkszavúan szoktak beszámolni a minisztériumi meg a megyei vezetők, szakértők találkozásairól. Többnyire a protokolláris eseményre helyeződik a hangsúly, nem pedig a munkára, a vitára. Pedig értünk vitakoznak.

Magyar László

A lakóingatlanok vásárlásához nyújtható kölcsönről

N. Z.-né szegedi olvasónk elvált, és a közösen épített lakást a bíróság azal ítélte meg részére, hogy volt férjének térítést kell fizetnie. A férjnek a lakást el kellene hagynia, de amíg a pénzt meg nem kapja, nem megy ki a lakásból. Többször hallotta, hogy a lakás vásárlására adhatnak kölcsönt. Szeretné tudni, hogy kaphat-e mindkettő kölcsönt, és a megtakarított pénzüket is hozzátevé vásárolhatnának-e volt férje részére egy másik lakást?

Igen. A volt házastársak közös tulajdonában levő lakásokkal kapcsolatos reménytelen helyzetek rendezéséhez segítséget jelenthet a lakóingatlanok vásárlásához nyújtható kölcsön, amit ilyen helyzetben is igénybe lehet venni. Az 53/1982. (X. 7.) PM számú rendelet szerint kölcsön nyújtható a maradó házastárs részére, a lakásból távozó házastárs tulajdoni hányvadának megszerzéséhez, a házastársi közös vagyon megosztását és a megváltási kötelezettséget kimondó bí-

rói ítéletben vagy egyezségben, és közjegyzői vagy magánokiratban rögzített megváltási ár 75 százalékáig. A kölcsönt az Országos Takarékpénztár legfeljebb tíz évre a következők szerint nyújthatja: ha az igényelt kölcsön összege 100 ezer forintot nem haladja meg, a kamat mértéke évi nyolc százalék, ha pedig a kölcsön ennél magasabb, a teljes összeg után tíz százalék a kamat.

A rendelet szerint a kölcsön annak a részére is adható, aki az állampolgárok tulajdonában levő, üresen álló családi házak értékesítéséről vagy a szociális körülményeknek meg nem felelő telepek felszámolásáról szóló rendeletek feltételei szerint vásárol lakást, továbbá annak is, aki személyi tulajdonú lakásban bérliként (használoként) lakik, és az általa lakott lakást megvásárolja.

Olvasónk esetében a kölcsön összegét a vevő, vagyis a lakásban maradót terhelő összeggel együtt az OTP fizeti ki az eladónak, vagyis a lakásból távozó há-

zafélnek. Az eladó — a távozó volt házastárs — a lakás építéséhez vagy vásárlásához a rendelkezések szerint kaphat kölcsönt, támogatást, amely a tulajdoni hányvadért kapott összeggel már lehetővé válik az elhelyezésének megoldása.

Dr. V. M.

A szakma kiváló tanulói

A vas- és építőipari szakmákban megrendezett Szakma kiváló tanulói megyei versenyeken a 600. számú Móra Ferenc Ipari Szakmunkásképző Intézet tanulói igen jól szerepeltek és 11 szakmában az első helyezettek elnyerték azt a jogot, hogy az ország különböző városaiban megrendezett döntőn részt vegyenek. A szakma kiváló tanulói a következők: Novák Gyula, Seres István (hegesztő), Papp Csaba, Toppantó

Új ókortudományi acta

Az Acta Antiqua et Archaeologica legújabb kötetét (Supplementum IV.) Szádeczky-Kardoss Samu professzornak ajánlották aszerzők. A JATE Btk. Klasszika-Filológiai Tanszékének vezetőjét jelentős tudományos eredményekben gazdag életének 65. születésnapján köszöntötték e munkával barátaival, kollégáival, tanítványaival.

A kötetet Hoffmann Zsuzsanna Plautus pietas-konceptiójához című munkája nyitja. A szerző először áttekinti a pietas-fogalom tartalmának alakulását, majd annak plautusi alkalmazását vizsgálja, a gazdag példamanyagból a legszemléletesebbeket sorakoztatván fel. Megállapítja, hogy Plautus a Pietas-fogalmat, s a perzsonifikált Pietas istenséget olykor komoly értelemben, olykor komikus céllal használja.

Maróti Egon Deducere-ductores című írásában a deductores-nek a szakirodalomban elhanyagolt cliensi csoportját vizsgálja, s hozzájárul alaposabb megismeréséhez. A téma kapcsán foglalkozik a deduco ige használatával, s önálló terminus technicus-szá válásával a latinban. A deductor-ductores elnevezés a római politika és közélet területén vált állandó megjelöléssé. A deductor-ok az előkelő római politikai körök kiséretét biztosították egy-egy közéleti szereplésük alkalmával. A

dolgozat kitér a saluator-ok és adsector-ok feladatainak, társadalmi helyzetének elemzésére is.

Ernst A. Schmidt Horatius és a műsák című írása átdolgozott változata annak az előadásnak, amelyet 1981 novemberében Szegeden tartott a tübingeni professzor. A dolgozat azt vizsgálja, hogy miért hiányoznak a műsák a satirákban és epódosokban, s miért vannak jelen az ódáiban.

Tár Ibolya Mithoszjelenet a tájban. Ovidius és a pompeji falfestészet című dolgozatában először Ovidius mítoszi tájleírásait elemzi. E tájleírások festészeti elemi rokonságot mutatnak a pompeji falfestészet késői 2. és korai 3. stílusával. A szerző ezt követően a Polyphemos-Galatea mítosz különféle festői ábrázolásait elemzi, s keresi bennük a sajátosan római, s az ovidiusi ábrázolásmódra jellemzőt.

Gottfried Hartel lipcsei professzor Az antik rabszolgaság hanyatlásának kérdése a késő antik törvényhozásban című dolgozatának gondolatait 1980. április 24-én előadás formájában hallhatták Szegeden az érdeklődők. A szerző fejtegetéseit két késő-antik törvényújítóményre, a Codex Theodosianus-ra és a Codex Iustinianus-ra építi. Az antik rabszolgaságtartás néhány kérdésért vizsgálva mutatja be a hanyatlás folyamatát. A szer-

ző elemzése végén rámutat, hogy az antik rabszolgaság kutatásához a római jog elsődrendű forrásanyagot szolgáltat.

Czúth Béla Maiorianus hatalomra jutása 456. okt. 17.—457. dec. 28. A Nyugat-Római Birodalom politikai felbomlásának történetéhez című munkájában az Avitus bukása utáni hatalmi harcokat elemzi. Az Avitust megbuktató koalíció két vezetője, Maiorianus és Ricimer között bontakozott ki a harc a hatalomért. A szerző e küzdelmek kapcsán elemzi a főbb politikai törekvéseket, irányzatokat. A dolgozat értékes ismereteket nyújt a Nyugat-Római Birodalom politikai felbomlásának történetéhez.

Sz. Galántai Erzsébet Janus Pannonius két itáliai epigrammájának antik előzménye című írásában a nagy humanista költő 132. számú itáliai epigrammájának antik előzményét egy olyan ógörög közmondásban találja meg, melyet már Mimnermos is felhasznál az i. e. 7. században. Az említett közmondásnak, s eredetének ismerete hozzásegít a Janus Pannonius-epigramma pontosabb megértéséhez is. A 113. epigramma eddig fel nem fedezett antik előkepe Catullus 32. carmenjének 6—7. sora. A szerző dolgozatával Janus Pannonius antik előképeinek alaposabb megismeréséhez nyújt segítséget.

Miről írnak a magyar nyelvű szovjet lapok?

A Szovjetunió című folyóirat áprilisi számának egyik összeállításában olyan tájakra kalauzol, amelyek döntően fontosak a nyersanyagkészletek feltárása szempontjából. A Mit kutatnak Dagesztánban? című beszélgetésben húsznál több kutatóintézetéről és mintegy három ezer tudományos munkatárs tevékenységéről adnak számot. Sztavropol főként a csatornaépítés eredményeként jelentős mezőgazdasági és iparvidék — erről szól a Viz a hegyekből című képes riport. Izgalmas A komputer szeme című képes anyag.

A Szovjetunió, az Egyesült Államok, Franciaország és Kanada részvételével megalkotott COSPAS-SARSAT szputnyikrendszer rója köreit az égbolton, s a hajótörtek, a lakott területektől távol balesetet szenvedők megsegítésére használja fej az űrtechnikát — derül ki a Mentőszputnyik című cikkből. E számban is gazdag kulturális összeállítást találunk.

A Lányok-asszonyok új száma arról ír, milyen új turistautakat kínál idén az IBUSZ és az Inturiszt. Bemutatja a tadszikok hagyományos tavaszközöntő ünnepét, sok képpel. A Fontos állami feladat című írás a Szovjetunióban alkalmazott

természetvédelmi intézkedéseiről tudósít. A Színes karperecek című cikk olyan közeli család meglátogatására invitál, amelyben öt kislány növekedik, köztük négyen ikrek. Színes, sok képpel illusztrált írás ismerteti a mordvin népművészetet.

A Fáklya vezető anyagaiban azt a helyzetet mutatja be, amely a világűr meghódításának fokozatosan gazdagodó eredményeivel, ugyanakkor a nukleáris háború veszélyének kiéleződésével állt elő. Április 4-ét, Magyarország felszabadulásának ünnepét olyan írás követi, amelyhez jól áttekinthető térképfotó is tartozik a 2., illetve a 4. Ukrán Front harci cselekményeiről. Április 12. az űrhajósok napja. Ebből az alkalomból jelenik meg Svetlana Szavickaja űrhajós színes képekkel illusztrált portréja. Az integráció távlatai című szöveg alatt a KGST-kapcsolatok napi gyakorlatáról olvashatunk érdekes híreket.

A Szputnyik Közös otthonunk címmel szemügyre vesszük, mi mindenre képes az ember. Elméletileg már az időjárást is képes irányítani. Bámulatra méltó az az elképzelés, hogy majd űrreflektorok segítségével — szükség esetén — meghosszabbítják a napokat. Am ahhoz, hogy mindez megvalósulhasson, az ember kötelessége, hogy megvédje a természetet. Ehhez viszont békére és fegyvermentes világra van szükség. A Gyarapodó Szovjetunió — 1983 című cikkben ezt olvashatjuk:

Mió hatvan évvel ezelőtt a Szovjetunió részesedése a világ ipari termeléséből mindössze egy százalék volt, jelenleg ez az arány meghaladja a húsz százalékot. Napjainkban a Szovjetunió ugyanannyi ipari terméket állít elő, mint a nyugat-európai országok együttvéve. Dmitrij Raza írásának címe: A világoceán kontinentális talpazata — kimeríthetetlen éléskamra. Földünkön van egy termény, amely véget vethet az elégtelen táplálkozásnak és ez a burgonya. olvashatjuk a folyóiratban.

Köznevelés című rovatában ismét közérdekű témákat kínál a Szputnyik. Az egyik publikáció címe: Az emberi agy, az emlékezet és a nyelvtudás, míg a másiké: Családi konfliktus és a gyerek. Folytatódik a Leningrádi Orosz Múzeumról szóló sorozat.

A Szovjet Irodalom negyedik száma izgalmas dokumentumregényt közöl: Zinovij Sejnisz, az első diplomatanó, Kollontaj asszony életét dolgozza fel. Paul Kuusberg és Vladimir Beekman elbeszélését találjuk meg a prózai rovatban. A lírai rovat ezúttal Vlagyimir Szokolov verseiből ad izelítőt. Az eddig figyelmünk körén kívül maradt rangos szovjet költőt Veress Miklós mutatja be. Az Egy igaz ember című regény szerzőjének, Borisz Polevojnak az emlékeztet két írás és Polevoj Hidas Antalhoz és Kun Ágneshez írott levelei elevenítik fel. Érdekes interjú olvasható Galgóczi Erzsébettel, Rab Zsuzsával és a nagy sikerű Nehéz homok című regény szerzőjével, Anatolij Ribakovval.

A Szovjet sportmagazin áprilisi számában terjedelmes anyag foglalkozik a jégkorongsport jelenével, jövőjével, jelentős nemzetközi versenyek tükrében. Még előttünk álló, igen jelentős nemzetközi küzdelem sorozat: a Szovjetunió népeinek VIII. nyári spartakiáda. Képet kapunk a júniusban sorra kerülő versenyek színhelyeiről, továbbá a résztvevők számának — már az elődöntők során tapasztalható — gyarapodásáról. Ismét helyet kapott a lapban egy sporttárgyú szépirodalmi mű: Vagyim Lejkovszkij újságíró, egykor neves szovjet atléta Vég nélküli futás című elbeszélése. A ház, amelyben lakunk című írás a szociológiai mikro-kutatás nyomán egy lakótelepi ház néhány lakójának megszólaltatásával boncolgatja a sportolás anyagi, erkölcsi, egészségügyi vonatkozásait.